

Krisintervention i hemmet (under akuta faser av svår psykisk sjukdom)

Krisintervention i hemmet ingår som en del i samordningsmodeller, såsom intensiv Case Management enligt ACT-modellen. Interventionen innebär att personen och dennes närstående erbjuds vårdåtgärder i hemmet under akut fas av sjukdomen.

Vad innebär krisintervention i hemmet?

Krisintervention i hemmet är en avgränsad vårdåtgärd som utförs i patientens hem för att tidigt upptäcka försämring av sjukdomen, men också med målet att undvika inläggning på sjukhus så långt detta är möjligt. Insatsen syftar till att motverka ytterligare försämring av symtom hos den sjuke samt till att minska stress hos de anhöriga och ges ofta av ett mobilt team med tillgänglighet dygnet runt.

Hur fungerar insatsen?

Krisintervention ges ofta av ett multidisciplinärt team i vilket läkare, sjuksköterska, behandlare och/eller Case Manager/vård- och stödsamordnare ingår. Insatsen ges i personens hemmiljö och består ofta av en kombination av bedömning, medicin, rådgivning, information eller terapi och praktisk hjälp på plats med livsproblem och stöd till familjen. Den praktiska hjälpen kan bestå av att stödja personen och dennes närstående med problemlösning och stresshantering. I vissa fall behöver man även erbjuda avlastning till de närstående. Ofta står det formulerat i en tidigare upprättad krisplan vad en krisintervention skall innehålla för att hjälpa just denne patienten och dennes familj. I denna krisplan skall även tidiga tecken på försämring i sjukdomen ha skrivits ner tillsammans med personen och dennes närstående. Hur insatsen ges, och vad som bör ingå, är förstås beroende på den unika situationen och hur personen och dennes närstående mår. Att göra en bedömning av situationen är därför viktig för att sedan kunna erbjuda rätt hjälp och stöd. Att tillsammans på plats utforma en skriftlig handlingsplan där man klargör vem som ska göra vad och vart man vänder sig om situationen återigen försämras är viktigt. Insatsen skall kunna erbjudas dygnet runt och ges ofta av ett mobilt team. Viktigt är att det mobila teamets åtgärder samordnas med personens ordinarie vårdplan.

Vem/vilka kan erbjuda krisintervention i hemmet?

Vilka personer och vilka yrkeskategorier som kan erbjuda krisintervention i hemmet beror på vad som behöver göras. Ofta behöver flera personer med olika yrkeskompetens vara inblandade, tex läkare som kan göra medicinska bedömningar på plats, sjuksköterskor som kan administrera medicin och erbjuda omvårdnadsåtgärder i hemmet och boendestödjare som kan erbjuda avlastning och följa upp insatser. Ofta innebär denna intervention krav på samordning av insatser, vilket en Case Manager/vård- och stödsamordnare, om en sådan finns, ansvarar för. Vem som ska göra vad vid en krissituation bör vara nerskrivet i en krisplan som alla inblandade i personens vård och behandling bör ha tillgång till.

När används krisintervention i hemmet?

Insatsen används då en person som har schizofreni akut försämras i sin sjukdom och är i hemmet. Det är i detta sammanhang viktigt att skilja mellan denna typ av intervention och när man vid behov gör extra hemsbesök.

Varför används insatsen?

Att akut försämras i sin sjukdom när man har schizofreni är ett allvarligt tillstånd för personen och innebär även konsekvenser för dennes närstående. Insatsen ska erbjudas för att i ett så tidigt skede som möjligt upptäcka försämring av sjukdomen, kunna mildra symtom hos den sjuke och minska stressen hos de anhöriga. Forskning stödjer att krisintervention i hemmet leder till minskad börda hos de anhöriga, ökad tillfredsställelse med vårdinsatsen samt minskade slutenvårdsinläggningar.

Faktaruta

Huvudområde: Samordnade åtgärder för att tillgodose kontinuitet i vård och omsorg

Insats/åtgärd: Krisintervention i hemmet under akuta faser av svår psykisk sjukdom

Prioritet 1-10: 3

Läs mer:

- "Case management och resursgruppsarbete", Nisse Berglund och Per Borell
- "Nationella riktlinjer för psykosociala insatser vid schizofreni eller schizofreni-liknande tillstånd", 2011